

کاربرد پیام در فرایند خویش متن
فروغ صهبا

فهرست

۱۱	پیش‌گفتار
	فصل یکم
	هرمنوتیک و خوانش متن
۱۹	مقدمه
۲۲	هرمنوتیک
۳۱	زبان
۳۷	زبان، ادبیات و ادبیت
۴۰	زبان و ضرورت تکثر معنا
۴۱	جایگاه متغیر تأویل و نیاز به آن
۴۶	مرگ مؤلف
۵۲	مؤلف و پست‌مدرنیسم
۵۶	خواننده در نقد نوین
۵۶	خواننده - منتقد
۶۰	خواننده - معنا - نویسنده
۶۶	نظریه‌های خواننده‌محور
۷۲	از فهم متون کلاسیک تا خوانش متون مدرن
۷۵	خواننده و ادبیات عمودی
۷۸	خوانش متن
۷۸	خوانش، خلاقیت هنری

۷۹	رولان بارت و خوانش متن
۸۳	عمق خوانش تا رسیدن به زیر متن
۸۵	وحدت متن در مقصد آن، یعنی خوانش متن
۸۷	تجسم کلیت مطلب در فضا و گشودن معما
۸۸	ارجاع بازتابی در دریافت هم‌زمانی متن چندلایه
۹۷	متن در نقد نوین
۹۷	نظریه متن
۱۰۰	تبدیل خواندن متن به بازی متن
۱۰۲	چندمعنایی و بی‌معنایی
۱۰۴	متن نوشتنی و متن خواندنی
۱۰۷	ساخت‌شکنی دریدا و رد تک‌معنایی
۱۱۰	بینامتنیت
۱۱۱	بینامتنیت از دیدگاه بارت
۱۱۳	بینامتنیت و چندمعنایی

فصل دوم ابهام و خوانش متن

۱۱۷	ابهام
۱۲۱	ابهام، اهرم ارتباط نویسنده - خواننده
۱۲۹	ابهام هنری و خوانش متن
۱۳۲	سه اهرم قدرت خواننده در رفع ابهام هنری
۱۳۶	ترس از مخاطب و ضرورت ابهام در داستان
۱۳۹	ضرورت ابهام در داستان امروزی
۱۴۱	ابهام و معنا
۱۴۱	عدم اعتماد به نویسنده و نوشته‌اش
۱۴۶	روایت چندصدایی
۱۴۹	تکثر معنا در متن
۱۵۲	ابهام و به تعویق افتادن معنا
۱۵۵	اختلاف برداشت‌ها از یک متن در طی زمان
۱۵۸	شیوه جدید ابهام‌آفرینی در ادبیات داستانی امروز
۱۶۱	ابهام و زبان

۱۶۵	فرم داستان و ابهام
۱۶۹	دوری از ابهام‌پردازی سنتی
۱۷۳	ابهام، جانشین تعلیق
۱۷۶	ابهام در شیوه روایت
۱۸۰	ابهام و قرانت فضایی
۱۸۴	ابهام و مدرنیسم
۱۸۹	رمان مدرن در مقابل رمان رئالیستی
۱۹۷	ابهام، ویژگی بارز رمان مدرن
۲۰۰	ابهام و نفی عمدی پیرنگ در داستان نو
۲۰۱	زمان در رمان مدرن
۲۰۷	ابهام و پست‌مدرنیسم
۲۰۹	عدم انسجام و عدم قطعیت در رمان پسامدرن
۲۱۴	زمان پریشی در پست‌مدرنیسم
۲۱۷	ابهام و بحران معرفتی
۲۱۷	ابهام و گره‌افکنی در مسیر شناخت
۲۲۱	ابهام و آشفتگی روایی
۲۲۳	پریشانی نویسنده و ابهام‌آفرینی
۲۳۰	ابهام در شیوه شخصیت‌پردازی
۲۳۱	آفرینش شخصیت مبهم و ناشناخته
۲۳۲	تغییر مفهوم انسان و تغییر نگرش به شخصیت
۲۳۵	بی‌هویتی، ویژگی بارز شخصیت
۲۳۷	داستان‌نویسی و انعکاس بحران انسان معاصر
۲۳۹	آفرینش شخصیت بیمار
۲۴۰	آفرینش شخصیت چندبعدی
۲۴۲	بی‌نام بودن شخصیت‌ها
۲۴۵	تأخیر در معرفی نام شخصیت
۲۴۶	ابهام در متون استعاره‌گون
۲۴۶	ادبیات سمبولیک
۲۴۸	ابهام از طریق سمبول‌پردازی
۲۵۰	استعاره و سمبول، ویژگی بارز آثار مدرن
۲۵۵	معرفی چند رمان سمبولیک

۲۵۵	به سوی فانوس دریایی
۲۵۸	آثار جیمز جویس
۲۶۲	شنای دو پرنده
۲۶۳	گذری به هند
۲۶۶	تنگ اهریمنی
۲۶۹	سریاز خوب
۲۷۳	در جست‌وجوی زمان از دست رفته
۲۸۱	بوف کور
۲۸۶	ابهام و اسطوره‌پردازی
۲۸۷	جویس و اسطوره
۲۸۸	پروست و اسطوره
۲۹۱	دانشور و اسطوره
۲۹۲	ابهام در زمان و مکان
۲۹۳	زمان و تغییر مفهوم آن
۲۹۶	زمان در ادبیات داستانی
۳۰۰	مکان در ادبیات داستانی
۳۰۵	ابهام و حذف زمان
۳۱۰	ابهام و جریان سیال ذهن
۳۱۱	ابهام و بازتنظیم زمانی
۳۱۳	منابع و مآخذ

پیش‌گفتار

هر اندیشه‌ای برای انتقال به دیگری به دو شکل «گفته» و «نوشته» جنبه‌ی عینی پیدا می‌کند. گفته مربوط به زمانی است که گوینده و مخاطب هر دو حضور دارند اما نوشته با این‌که می‌تواند در حضور مخاطب عینیت پیدا کند، غالباً مربوط به زمانی است که مخاطب حضور ندارد.

در فرایند ارتباط بین نویسنده و خواننده، متن عنصر برقراری ارتباط است که هر کدام از دو رکن نویسنده و خواننده در خلق و هویت یافتن آن نقش اساسی دارند؛ نویسنده با عمل نوشتن موجب خلق اثر، و خواننده از طریق خوانش و تأویل، عامل هویت و تشخیص و معرفی آن می‌شود.

بر این مبنا، هر اثری با نویسنده، خواننده، خوانش و تأویل پیوند و مناسباتی پیدا می‌کند که بیان این مناسبت‌ها موضوع نظریه‌های ادبی دوره‌های مختلف است و تأکیدی که هر نظریه‌ای بر یکی از عناصر دارد موجب تمایز آن از نظریه‌ی دیگر می‌شود.

در باور «کلام‌محور» غرب، تا اواسط نیمه‌ی دوم قرن بیستم که نظریه‌ی